

Tuore opas: viestintää ilmastonmuutoksesta ja terveydestä

27.3.2024

Maailman terveysjärjestö WHO on julkaissut tiiviin ja hyvin visualisoidun oppaan [Communicating on climate change and health – Toolkit for health professionals](#) ilmastonmuutoksen terveysvaikutuksia koskevasta viestinnästä. Kohderyhmänä ovat kaikki terveydenhuollon ammattilaiset, niin hoitajat ja lääkärit kuin tutkijat ja opiskelijatkin. Opas perustelee selkeästi, miksi erityisesti terveydenhuollon ammattilaisten tulisi viestiä ilmastonmuutoksesta, ja tarjoaa hyviä vinkkejä siihen, miten viestintää kannattaa tehdä.

Oppaan ilmestyminen ajoittui osuvasti suhteessa eurooppalaisessa chAnGE-projektissa tehtävään kehittämistyöhön, jonka tavoitteena on vahvistaa sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten ja opiskelijoiden osaamista ilmastonmuutoksesta ikäihmisille aiheutuvien terveysvaikutusten vähentämisessä ja ehkäisemisessä. Karelia-ammattikorkeakoulu on yksi projektipartnereista, jotka yhdessä kehittävät joustavia mikro-oppimiskokonaisuuksia osaamisen vahvistamisen tueksi. chAnGE-projektista tarkemmin [toisaalla tässä verkkojulkaisussa](#).

Ilmastonmuutos terveysuhkana

Oppaassa todetaan, että ilmastonmuutos on 2000-luvun suurin terveysuhka, joka haastaa terveydenhuoltoa terveyden edistämiseksi ja ilmastonmuutokseen kytkeytyvien sairauksien ennaltaehkäisemiseksi. Tarvitaan nopeita ja vaikuttavia ilmastoratkaisuja.

Ilmastoratkaisuilla tarkoitetaan tietoa ja teknologiaa, joilla ilmastonmuutosta voidaan hidastaa ja samalla rajoittaa sen kielteisiä vaikutuksia. Ilmastoratkaisut jaotellaan ilmastonmuutoksen vaikutusten lieventämiseen ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen. Lieventäminen voi tarkoittaa esimerkiksi uusiutuvan energian hyödyntämistä lämmitykseen. Ilmastonmuutokseen sopeutumisella tarkoitetaan muun muassa varautumista terveysvaikutuksista selviytymiseen – esimerkiksi varustamalla sairaaloita potilasmäärien kasvuun äärimmäisten säätapahtumien aikana.

On tärkeätä erottaa ilmastonmuutoksen terveysvaikutukset ja ilmastoratkaisujen terveyshyödyt. Ilmastonmuutoksen terveysvaikutuksia voivat olla esimerkiksi lämpöaaltojen aiheuttamat sydän- ja keuhkosairauksien ja mielenterveysongelmien vaikeutuminen, ilmansaasteiden vaikutukset esimerkiksi astmaan ja keuhkosityöpään sekä ilmansaasteiden ja vesipulan vaikutukset ihmisten terveyteen ja jopa muuttoliikkeeseen. Ilmastoratkaisujen toteuttamisella voidaan saada terveyshyötyjä kuten esimerkiksi terveyden tasa-arvon lisääntyminen, lisääntynyt fyysinen aktiivisuus ja parantunut ilman laatu.

Vinkkejä viestintään

Oppaassa korostetaan viestintää ilmastonmuutoksen terveysriskeistä ja terveyshyödyistä. On tärkeätä puhua ilmastonmuutoksesta nimenomaan

terveyskysymyksenä. Tämä on merkityksellistä paitsi terveydenhuollon ja ihmisten terveyden näkökulmasta niin myös siksi, että kansalaiset tukisivat ilmastoratkaisuja. Oppaassa korostetaan terveydenhuollon ammattilaisten rooli näistä asioista viestittäessä, niin potilaille ja asiakkaille kuin oman organisaation johdolle, medialle, päätöksentekijöille ja poliitikoille.

Viestinnässä on tärkeätä ymmärtää paikallinen konteksti – eri puolilla maapalloa ilmastonmuutoksen vaikutukset ilmenevät eri tavoin ja eri aikaisestikin. Kontekstin lisäksi on tärkeätä tunnistaa eri kohderyhmille suunnattavan viestinnän muodot. Tarinoiden kertominen, esimerkiksi henkilökohtaisten kokemusten jakaminen, puhuttelee ihmisiä paremmin kuin esimerkiksi tilastotietojen esittäminen.

Yleisten viestintävinkkien lisäksi oppaassa esitetään konkreettisia esimerkkejä ydinviesteistä eri kohderyhmille kuten potilaille tai organisaation johdolle tai poliittisille päätöksentekijöille. Esimerkiksi potilaalle on tärkeätä viestiä, kuinka hän itse voi vaikuttaa sydän- ja verisuoniterveyteensä tai kuinka hänen lääkityksensä voi altistaa häntä kuumuuden vaikutuksille.

Ilmastonmuutoksen terveysvaikutuksista ja ilmastoratkaisujen terveyshyödyistä viestiminen auttaa kansalaisia suojaamaan itseään ilmastonmuutoksen vaikutuksilta, mutta viestinnällä on myös laajempia vaikutuksia: tietoisuus näistä asioista kannustaa ihmisiä vaatimaan esimerkiksi yrityksiltä ja päätöksentekijöiltä ilmastoratkaisuja.

Communicating on climate change and health. Toolkit for health professionals. World Health Organization 2024.

<https://www.who.int/publications/i/item/9789240090224>

Co-funded by
the European Union

Karelia on mukana kolmentoista kansainvälisen kumppanin konsortiossa, joka toteuttaa Climate change and healthy ageing: Co-creating e-learning for resilience and adaptation (chAnGE) -yhteistyöhanketta (2023–2026). Hanke on Euroopan unionin rahoittama. Esitetyt näkemykset ja mielipiteet ovat ainoastaan tämän tekstin laatijan näkemyksiä eivätkä välttämättä vastaa Euroopan unionin tai Euroopan koulutuksen ja kulttuurin toimeenpanovirasto (EACEA) kantaa. Euroopan unioni ja EACEA eivät ole vastuussa niistä.

Kirjoittaja:

Tuula Kukkonen, yliopettaja, chAnGE-projektin projektipäällikkö, Karelia-ammattikorkeakoulu

Artikkelikuva: [Simon Berger](#) /[Unsplash](#)

IKÄNYT! 1/2024

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU

Tikkarinne 9, 80200 Joensuu

Vaihde: 013 260 600

[Opiskelijaintra Pakki>>](#)

[Karelia-intra >>](#)

[Rekisteriselosteet >>](#)

[Saavutettavuusseloste >>](#)

[Asiakirjajulkisuuskuvaukset >>](#)

[Laskutusosoitteet](#)

© [Karelia-ammattikorkeakoulu](#)

[Hallinnoi evästeitä >>](#)

Karelia on osa Invest eurooppalaiset yliopistot konsortiota

2022-2023

